سرمقاله

دشمنان حکومت وحدت ملی

محمدرضا هویدا

داکتر عبدالله رئیس اجرایی حکومت وحدت ملی در سفر به بدخشان از حکومت گذشته سخت انتقاد کرده است. او پیش از این نیز گفته بود که حکومت وحدت ملی میراث دار حکومتی ضعیف و خزانه ای خالی بوده است. ریاست اجرائیه از سه دشمنی که در حال حاضر حکومت وحدت ملی را تهدید می کنند یاد کرد:

اولین دشمن طالبان هستند. حکومت گذشته در مقابل طالبان به نرمی رفتار کرده و همین عذر و زاری ها و تن به ذلت دادن ها و برادر خواندن ها بود که طالبان را قوی ساخت. تا اندازه ای که به قدرتی مهار ناپذیر برای دولت و مردم افغانستان شد.

دومین دشمن، گروه دولت اسلامی (داعش) است. داعش در مدت کمی که از حضورش می گذرد به تهدید جدی برای دولت و مردم افغانستان بدل شده است. این گروه در شماری از ولایات به سربازگیری شروع کرده است و همین ولایات مردم عادی و کارمندان دولتی را تهدید می کند.

سومین دشمن، به گفته ریاست اجرائیه «یکمجموعهبزرگدرحالمخالفتعلنیوتوطئه» هستند.

او از این مجموعه ای بزرگ که تهدیدی در سطح داعش و طالبان هستند نامی نبرده است. ولی کارشناسان حدس می زنند که رئیس جمهوری گذشته، در مقابل دولت وحدت ملی ایستاده است و در خفا از این دولت که میراث دار او است انتقام می گیرد.

به باور آنها شمار زیادی از کسانی که در دولت گذشته بوده اند، و در راس آنها، رئیس جمهوری گذشته، می خواهند وضعیتی به وجود اندازه ای خراب شود که در نهایت حکومت وحدت ملی نتواند به کار خود ادامه دهد.

اما، طالبان در دولت گذشته بیشتر از آنکه مورد غضب و خشم حکومت گذشته باشند، مورد تفقد بوده اند و نتیجه آن نیز قدرت یابی طالبان بوده است. در حکومت وحدت ملی نیز، در آغازین هفته ها و ماه خوشبینی هایی از سوی دولت وحدت ملی ابراز می شد و چنین وانمود می شد که سرنخ راضی ساختن طالبان را یافته اند. این سیاست هم اکنون نیز ادامه دارد و نشانه ای از قطع این سیاست دیده نمی شود.

و همین طور داعش، که بیشترین ضرر آن در حکومت وحدت ملی در افغانستان بوده است. در همین مدت که از عمر حکومت وحدت ملی می گذرد، هشدارهای پیاپی داده شده بود. در ابتدا انکار می شد و سپس قبول شد و به زودی داعش چنان قدرتمند شد که همه از آن احساس خطر کردند.

و در نهایت نیروی سومی که ریاست اجرائیه از آن فقط نام برده است و به تفصیل در مورد آن حرفی زده نشده است، به قرینه نارضایتی ریاست اجرائیه از حکومت گذشته، سران حکومت گذشته حدس زده می شوند.

وضعیت در افغانستان آن قدر بحرانی است که کمتر کسی احساس می کند که فرصت برای گفتن و توضیح دادن زیاد باشد.

جنگ در بسیاری از ولایات به خانه های مردم رسیده است و هر روز از کشته ها، پشته ها ساخته می شود و مردم در غم و حزن و اندوه عزیزان شان، در خون نشسته اند. کسانی که برای افغانستان دل می سوزانند، کسانی که دغدغه آینده افغانستان را دارند، اگر می توانند کاری بکنند باید در همین روزها انجام دهند و گرنه شاید فرصت زیادی حتا برای افشاگری وجود نداشته باشد. و علاوه بر آن نیز، این دولت وظیفه دارد تا از نظم، حاکمیت، ثبات و امنیت کشور دفاع کند. چه چیزی می تواند ریخته شدن خون صدها انسان را توجیه کند که به خاطر سکوت دولتمردان کنونی رخ می دهد .

خلاصه سخن اینکه، هر اقدامی از جنگ با طالبان و داعش گرفته تا افشاگری کسانی که به نحوی با این دولت و حکومت دشمنی می کنند، باید در همین حالا صورت بگیرد.

فرصتی باقی نیست. زمانی نمانده که کار و افشاگری را بدان حواله کنیم.

پس بهتر است همین حالا هر چه داریم را رو کنیم.

بیکاری، بی مسئولیتی تهدید آمیز

عبدالله هروی

بر بنیاد گزارش ها و آمارهای بیرون داده شده در سال روان و به خصوص چندماهه اخیر روند بیکاری در کشور به شدت افزایش یافته است. براساس این آمارها وارقام میزان بیکاری در کشور در سال روان نسبت به سال گذشته سه برابر افزایش پیدا کرده است. طبق آنچه که وزارت کار و امور اجتماعی اعلام داشته است از ابتدای سال جاری تا اکنون نزدیک به یک ملیون نفر در مرکز و ولایات کشور به خیل بی شمار بیکاران کشور افزوده شده است. البته در مورد شمار بیکاران کشور اختلاف نظرهای فراوانی وجود دارد. به زعم وزارت کار و اموراجتماعی شمار بیکاران کشور به یک میلیون می رسد اما سایر آمارهای بیرون داده شده از منابع مختلف حکایت از آن دارد که نزدیک به سه میلیون نفر بیکار در کشور وجود دارد. با همه ملاحظات و محافظه کاری که صورت می گیرد اگر اظهارات وزارت کار و امور اجتماعی را در مورد میزان بیکاری در کشور ملاک قرار دهیم بازهم وضعیت از فاجعه بار بودن وضعیت و جامعه چیزی کم نمی شود. براساس گفته سخنگوی وزارت کار و امور اجتماعی، به اساس آخرین معلومات ادارهٔ احصائیهٔ مرکزی که سال گذشته صورت گرفته، از جملهٔ چهارده ملیون نفوس کشور که واجد شرایط کار اند، هفت ملیون نیروی کار غیرفعال است که شامل کودکان، زنان خانه‌نشین، افراد متقاعد و جوانانی که مصروف ادامهٔ تحصیلات شان می‌باشند و ۷ ملیون دیگر آن نیروی کار فعال می‌باشند که از مجموعهٔ ارقام یاد شده، ۲ ملیون افراد واجد شرایط، بیکار و نیمه بیکار می‌باشند.

در مورد علل و زمینه های بیکاری در کشور نیز دیدگاه های مختلفی وجود دارد. برخی بدین باور هستند که این تعداد از افراد بیکار بخاطر نداشتن مهارت و تخصص لازم نتوانسته اند که شغل و کار مناسب را برای خود بدست آورند. بنابراین مشکل در وجود کارگران غیرماهر می باشد نه این که در جامعه کاری وجود نداشته باشد. اما عده ای دیگر بدین باور هستند که شمار زیادی از خیل بیکاران جوانانی هستند که از مراکز و دوره های تعلیمی و دانشگاه فارغ التحصیل گردیده و تاکنون موفق نشده اند که برای خود شغلی دست و پا کنند. اما برای افراد عادی حتا آنانی که کارگر ماهر هم نیستند به فرصت ها و میزان قابل توجه کار و شغل وجود دارد. اما علاوه بر موارد یاد شده، واقعیت آنست که دلایل و زمینه های گوناگون دیگر نیز برای پدیده بیکاری در کشور وجود دارد. بنابه گفته سخنگوی وزارت کار عمده‌ترین علت افزایش نرخ بیکاری در کشور، نبود امنیت، عدم سرمایه‌گذاری در بخش‌های زیربناهای اقتصادی، پیامدهای تکان دهنده پروسهٔ انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۳ خورشیدی و خروج موسسات خارجی و قطع برخی کمک های خارجی می‌باشد.

واقعیت امر آنست که روند روبه افزایش بیکاری در کشور پیامدهای بسیار ناگواری را در شرایط کنونی برجای نهاده است و هم چنین تهدیدها و نگرانی های جدی را نسبت به آینده جامعه در درون خود نهفته دارد. آنچه این درد آشکار و مشکل جدی را تلخ تر و غیر قابل تحمل می سازد بی تفاوتی مسئولان کشور نسبت به آن می باشد. حکومت از آغاز کار خود نه تنها قادر نشده است که زمینه و فرصت شغلی را برای همه بیکاران فراهم گرداند، بلکه بنابه علل و زمینه هایی برخی از فرصت ها و زمینه های اشتغال را از افرادی که به کار مشغول بوده اند نیز گرفته است. در واقع از زمان روی کارآمدن حکومت جدید روند بیکاری شدت بیشتری یافته است. حال آن که انتظار آن بود که طبق وعده ها و برنامه های که در زمان تبلیغات انتخاباتی وعده داده شده بود بایستی میزان بیکاری در کشور به نحو چشم گیری کاهش می یافت. ناتوانی حکومت یا در بسیاری موارد بی توجهی حکومت نسبت به وضعیت بیکاری در کشور سبب گردیده است که این مشکل روز بروز جدی تر و گسترده تر شود. بر همگان معلوم است که یکی از دست آوردهای مهم یک دهه اخیر ظهور نسل جدیدی از تحصیل کردگان در کشور می باشد. در شرایط کنونی صدهاهزار جوان تحصیل کرده از مراکز تحصیلی عالی خصوصی و دولتی فارغ گردیده اند. آنان با مهارت و دانشی که کسب کرده اند هم اکنون بیکار در خانه های خود باقیمانده است. عدم توانایی حکومت در استفاده از این ظرفیت عظیم برای فعال ساختن چرخ اقتصاد کشور و فراهم سازی زمینه های اجتماعی و فرهنگی و آموزشی موجب گردیده است که افغانستان فرصت های طلایی خود را یکی از پی دیگری از دست بدهد. با صدتاسف باید گفت که بیکاری و نبود زمینه‌های شغلی برای جوانان تازه فارغ شده از دانشگاه‌ها باعث شده که تعداد زیادی از آن‌ها در دام امراض روانی، اعتیاد و مهاجرت گرفتار شوند. حتا در این زمینه شواهدی وجود دارد که در ولسوالی ها و مناطق دور افتاده که کنترل حکومت بر آن مناطق اندک است مخالفین با تطمیع از خلاء فضای بیکاری سوء استفاده نموده و به جلب و جذب افراد می پردازند.

وضعیت تاسفبار یاد شده در شرایطی تبارز نموده است که از سال‌ها به این طرف پول‌های هنگفتی برای تربیت نیروی بشری و بهبود وضعیت اجتماعی و اقتصادی مردم از سوی جامعهٔ جهانی و نهادهای ملی در کشور به مصرف رسیده است، ولی هنوز هم نرخ بیکاری یک بحث کاملا نگران‌کننده برای دولت و مردم می‌باشد. در ارتباط به دلایل عمده عدم استفاده از چنین زمینه ها و فرصت ها برای اشتغال زایی گفته می‌شود که نبود امنیت، عدم برنامهٔ اشتغال‌زایی در دولت، فساد اداری و افزایش جمعیت از عوامل عمدهٔ افزایش جمعیت بیکاران در کشور می‌باشد. حکومت پیشین متاسفانه از خود میرائی بر جای نهاد که یکی از آن میراث های شوم شمار زیاد بیکاران در جامعه می باشد. حکومت وحدت ملی که نیز وعده سپرده بود که با تأمین امنیت زمینهٔ اشتغال را برای متقاضیان واجد شرایط فراهم ساخت و هم چنین مبارزه با فقر و فساد از جملهٔ اولویت‌های کاری آن خواهد بود. اما چنانکه مشاهده می‌شود این حکومت نیز نتوانسته است تا هنوز کوچک ترین قدمی و اقدامی را برای رفع مشکلات یاد شده و رفع بیکاری بردارد. در بدل آن متاسفانه مقام های ارشد حکومت درگیر کشمکش های سیاسی بر سرمناصب و امتیازهای سیاسی هستند. بی توجهی حکومت نسبت به وضع اسفبار بیکاری در کشور و مشغول شدن به کشمکش های سیاسی برای مردم بیش از تصور آزار دهنده و انزجار آور می باشد. از همه نگران کننده تر این اندک فرصت و زمینه باقیمانده حمایت های خارجی نیز با در نظرداشت بی تفاوتی و ناکارآمدی سران حکومت و وجود کشمکش های سیاسی با تهدید روبرو می باشد. حال باید پرسید که جامعه رنج دیده ما در چنین شرایطی که بیکاری همانند اهرم فشار دو جانبه یعنی از یک سوی بی توجهی مسئولین را با خود همراه دارد و از جانب دیگر زمینه های تهدید و نگرانی را تشدید می سازد چه آینده ای را می توانند برای خود متصور شوند؟ آیا سردمداران حکومت لحظه ای به این موضوع اندیشیده اند؟

تنش میان حامد کرزی و سران حکومت وحدت ملی

علی قادری

چندی قبل، با مطرح شدن امضا تفاهم نامه امنیتی میان ریاست امنیت ملی و سازمان استخبارات پاکستان روابط میان حامد کرزی و اشرف غنی قیراندود شد. برای بهبود این روابط اما، اشرف غنی تلاش ورزید تا حامد کرزی و دیدگاه های او را با خود به همراه داشته باشد اما، ظاهرا حامد کرزی برنامه های خود چیده است. اشرف غنی تا هنوز چندین بار تعدادی از افرادی را به نزد حامد کرزی فرستاده است تا رضایت او را جذب نماید اما ظاهرا کرزی میانجیگری آن ها را رد نموده است. حامد کرزی اما، در مصاحبه با روزنامه گاردین چاپ انگلیستان گفته بود که از حکومت وحدت ملی حمایت می کند اما اکنون این زمزمه ها به گوش می رسد که حامد کرزی در پی تشکیل حکومت موقت است. به نظر می رسد که این زمزمه ها تا حدودی واقعیت داشته باشد زیرا، رئیس اجرائیه حکومت وحدت ملی که در قیض آباد بدخشان صحبت می کرد از کارکرد و عملکرد حکومت حامد کرزی در بیش از یک دهه گذشته انتقاد کرد. او گفت که وضعیت امروز، ناشی از بدکارکردی حکومت حامد کرزی است. همچنین او گروهی را متهم به توطئه علنی در برابر حکومت کرد. اگر چه او به صورت مستقیم از گروه و جمع خاصی نام نبرد اما، مشخص است که او به حامد کرزی و اطرافیان او را متهم به توطئه و مخالفت با حکومت وحدت ملی می کند. این باب چند نکته وجود دارد که ذکر آن خالی از فایده نخواهد بود.

عبدالله عبدالله، رئیس اجرائیه حکومت وحدت ملی در قیض آباد گفته بود که حامد کرزی تمام کمک ها و حمایت های بین المللی را هدر داد. اگر واقع بینانه بنگریم سخن عبدالله عبدالله واقعیت دارد. تا هنوز برای هیچ کشوری به این میزان از سوی جامعه جهانی کمک نشده بود. اما در عوض، حامد کرزی و تیم همراه شان نه تنها از کمک ها برای توسعه یافتگی، رشد و ترقی و بازسازی زیر ساخت های افغانستان استفاده نتوانست اما در آخر حکومت ضعیف و فرسوده را به اشرف غنی و عبدالله واگذار کرد. وضعیت امنیتی در سال آخر حکومت کرزی رو به وخامت گذاشته بود. بازار اقتصاد افغانستان با رکود مواجه بود. در سیزده سال گذشته، فرهنگ و ساختار قبیله بر جامعه حاکم بود. اما حامد کرزی کاری در این مورد نتوانست. شاید تنها کار او، آزادی بیان و مطبوعات باشد اما زیربنا های آن نیز سست و بی بنیاد است. بدین معنی که آزادی بیان و مطبوعات بر بنیاد هیچ بنا شده است و هر آن احتمال می رود که این آزادی نیز از دست برود.بنابراین، نگرانی کرزی از کارکرد حکومت وحدت ملی تا اندازه بجا نیست. حامد کرزی بهتر آن است که از کارکرد و عملکرد حکومت خود از خود سوال کند. او باید از خود بپرسد که با کمک های جامعه جهانی در چهارده سال گذشته چکار کردم.

اما، این تنش به سود مردم و دولت افغانستان نیست. در وضعیت کنونی هم گروه طالبان پر قدرت شده است. داعش حضور یافته است و در برابر حکومت افغانستان پرچم برافراشته است و بخش از قلمرو حکومت افغانستان را زیر کنترل و سلطه خود در آورده است. سخن گفتن از حکومت موقت و تضعیف و برچیدن حکومت کنونی کاری عقلانی نیست. زیرا، از این کار بیش از همه تروریستان سود می برد. امکان کودتای سفید نیز ممکن نیست. زیرا، سران حکومت وحدت ملی در برابر خواست های حامد کرزی مقاومت خواهد کرد. از این جهت، تنش ها جدی خواهد شد. این تنش ها فرصت های بزرگترین رقبای آمریکا سفر کرده باشد اما حمایت های این دو کشور برای شکل دهی حکومت موقت کافی نیست. در عین حال، بعید به نظر می رسد که چین و روسیه وعده همکاری به حامد کرزی داده باشد. روسیه در وضعیت کنونی به مبارزه حکومت با داعش و گروه طالبان را می گیرد. بنابراین، حامد کرزی بداند که امکان شکل گیری حکومت موقت ممکن نیست. اگر امکان آن وجود داشته باشد، فرصت قدرتمند شدن داعش و طالب نیز ممکن می گردد. حامد کرزی بهتر آن است که پول های را که در چهارده سال گذشته هدر داده است، بشمارد و در نهایت از عالم سیاست توبه نصوح نموده و برای ابد دست بردارد.

در وضعیت کنونی مهمترین و اساسی ترین حامی ما کشور های غربی است. غربی ها در چهارده سال گذشته کمک ها و حمایت های زیادی نموده است. آن ها در این کشور قربانی داده است. اما قربانی های او از سوی کرزی تقدیر نشد. کمک های آن ها هدر رفت. اکنون که حامد کرزی در پی، حکومت موقت است بدون شک، غربی ها با این ایده مخالف است. بنابراین، تلاش ها در این راستا بی معنی و تا اندازه ضیاع وقت است. حامد کرزی ممکن به چین و روسیه خاطر تحریم های غرب در وضعیت بدی اقتصادی به سر می برد. چین به دنبال رشد اقتصادی و حفظ آن است. همکاری مستقیم در شکل گیری حکومت موقت در افغانستان به معنی وارد شدن به تعاملات سیاسی هزینه بر است. ظاهر قضیه چنین بر می آید که چین با شکل گیری حکومت موقت سر سازگاری ندارد. از طرف دیگر، چین همچنان گوشه ای چشمی به ایالات متحده آمریکا دارد. درگیر شدن این دو، بیش از همه به چین ضربه می زند.

در داخل افغانستان نیز، تعدادی دلواپسان حکومت حامد کرزی وجود دارد. اما اشتباه است اگر بپنداریم اشرف غنی، عبدالله عبدالله، دوستم، دانش محقق و خان محمد فاقد پایگاه اجتماعی است و طرفداران ندارد. همه این ها دارای پایگاه اجتماعی است. به خصوص دوستم و محقق. در نهایت، جدی تر شدن مسئله حکومت موقت از سوی حامد کرزی و تیم همراه او شکاف جدی میان مردم ایجاد می کند. طرفداران حامد کرزی با طرفداران سران حکومت وحدت ملی در صفوف مقابل هم قرار می گیرد. نتیجه و پیامد آن بر هیچ کس پوشیده نیست. همان کاری است که در گذشته تکرار شد. بنابراین، حامد کرزی به این فکر نباشد که برچیدن حکومت وحدت ملی کاری آسان است و هیچ هزینه مالی و جانی در پی ندارد.بلکه این کار حامد کرزی افغانستان را یک بار دیگر به دهه ۱۳۷۰ باز می گرداند و همه گروه ها را وارد جنگ فرسایشی می کند.

در نهایت اینکه حامد کرزی چهارده سال گذشته فرصت های طلایی را به خاکستر مبدل ساخت. توانایی مدیریت و حکومت کردن خود را به همه مردم افغانستان نشان داد. بازگشت او، نه ممکن است و نه به سود مردم. بنابراین، حامد کرزی دفترچه و ورقی بگیرد و بدکارکردی و ناکارآمدی های چهارده سال گذشته خود را بنویسد. این کار هم تجربه سیاسی ما را بیشتر می کند و هم باعث می شود که سران حکومت وحدت ملی فرصت داده شود تا توان مدیریتی خود را به آزمایش بگذارد. سران حکومت وحدت ملی نیز باید توجه جدی و فکری جدی به حال و وضعیت خود بنماید تا بیشتر از این نارضایتی ها افزایش نیابد.

کارتون روز

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan
Daily Outlook AFGHANISTAN

□صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا
□مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳٤۱۸٦۱
□سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱
□ کاریکاتوریست: خالق علی زاده
□دیزاین: محمد صالحی، علی‌اصغر زاهدی
□مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی
□آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر V- ۱۳۷

روزنامهٔافغانستان از همهٔ دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدهٔ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.
روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com